

Pakistanas: Pandžabo gubernatoriaus Salmaano Taseero nužudymas

2011 sausio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Pakistano, ypač dėl gubernatoriaus Salmaano Taseero nužudymo

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl žmogaus teisių ir demokratijos Pakistane, ypač į 2010 m. gegužės 20 d.¹, 2007 m. liepos 12 d.², 2007 m. spalio 25 d.³ ir 2007 m. lapkričio 15 d.⁴ rezoliucijas,
 - atsižvelgdamas į savo 2010 m. gruodžio 16 d. rezoliuciją dėl 2009 m. metinės ataskaitos dėl žmogaus teisių padėties pasaulyje ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje⁵,
 - atsižvelgdamas į 2009 m. lapkričio 16 d. Tarybos išvadas dėl religijos ar įsitikinimų laisvės, kuriose ji pabrėžia strateginę šios laisvės ir kovos su religine netolerancija svarbą,
 - atsižvelgdamas į 2010 m. birželio 4 d. ES ir Pakistano bendrą pareiškimą, kuriame abi šalys pakartojo, jog yra pasiryžusios kartu spręsti regioninio ir visuotinio saugumo klausimus, skatinti pagarbą žmogaus teisėms ir bendradarbiauti siekdamas toliau stiprinti Pakistano demokratinę vyriausybę ir institucijas,
 - atsižvelgdamas į Pirmininko 2010 m. lapkričio 19 d. pareiškimą dėl Asiai Bibi paskirtos mirties bausmės,
 - atsižvelgdamas į ES vyriausiosios įgaliotinės Catherine Ashton 2011 m. sausio 4 d. pareiškimą dėl gubernatoriaus Salmaano Taseero nužudymo ir jos 2010 m. lapkričio 12 d. pareiškimą dėl mirties bausmės bylos Pakistane,
 - atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos (VŽTD) 18 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į 1981 m. JT deklaraciją dėl visų formų netolerancijos ir diskriminacijos religijos ir įsitikinimų pagrindu panaikinimo,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 122 straipsnio 5 dalį,
- A. kadangi Pandžabo provincijos gubernatorius buvo vienas labiausiai matomų ir pastebimų Pakistano šventvagystės įstatymų ir jais piktnaudžiaujančių ekstremistų grupuočių kritikų, kaip antai, byloje prieš Asią Bibi, krikščionę moterį, nuteistą mirties bausme už šventvagystę pagal Pakistano baudžiamojo kodekso 295-C skirsnį,
- B. kadangi 2011 m. sausio 4 d. Islamabade Salmaną Taseerą nušovė Malik Mumtaz Hussein Qadri, vienas iš jo paties apsaugininkų, kuris nepritarė gubernatoriaus vykdytai Pakistano

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0194.

² OL C 175 E, 2008 7 10, p. 583.

³ OL C 263 E, 2008 10 16, p. 666.

⁴ OL C 282 E, 2008 11 6, p. 434.

⁵ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0489.

šventvagystės įstatymų kritikai,

- C. kadangi nei vienas iš apsaugininkų, buvusių gubernatoriaus S. Taseero nužudymo liudininkais, visiškai nebandė sustabdyti žudiko; kadangi žudiką džiaugsmingai sveikino ir jam paramą parodė šimtai teisininkų, kai jis pasirodė teisme, ir dešimtys tūkstančių demonstrantų išėjo į Karačio gatves siekdami parodyti, jog pritaria jo veiksams; kadangi, remiantis turimomis žiniomis, vadovaujantis imamas paskelbė prieš buvusią Pakistano ministrę, reformų politikę ir gerai žinomą žurnalistę Sherry Rehman nukreiptą fatvą, kurioje nurodoma, kad ji turėtų būti dabar nužudyta,
- D. kadangi po šio tragiško įvykio plati šalies dvasininkų grupė, atstovaujama Pakistano organizacijos „Jamaate Ahle Sunnat“, kuri atstovauja nuosaikiai Barelvi sektai, paskelbė pareiškimą, kuriame atleidžiama už gubernatoriaus S. Taseero žmogžudystę, žavimasi jo žudikui ir nurodoma, kad „joks musulmonas neturėtų eiti į laidotuves ar net bandyti melstis už Salmaną Taseerą, ar net kaip nors reikšti liūdesį ar užuojautą dėl šio įvykio“, bei reikalaujama, kad joks musulmonas nekaltėtų laidotuvių maldų ir joks dvasininkas neatliktų apeigų per nužudyto gubernatoriaus laidotuves,
- E. kadangi 1973 m. Pakistano konstitucijos skirsnyje „Pagrindinės teisės“ nustatyta laisvė išpažinti religiją ir tvarkyti religines institucijas (20 straipsnis), visų piliečių lygybė (25 straipsnis) ir teisėti mažumų interesai ir teisės (26 straipsnis),
- F. kadangi 2009 m. gruodžio 25 d. Prezidentas Asif Ali Zardari pakartojo Pakistano liaudies partijos pažadą apsaugoti visų mažumų atstovų teises ir užtikrinti, kad su jais būtų elgiamasi kaip su lygiais piliečiais,
- G. kadangi teisinės nuostatos, žinomos kaip šventvagystės įstatymai ir pradėtos taikyti 1982 m. ir 1986 m., riboja pagrindines religijos ir mažumų teises, suteiktas pagal konstituciją, ir šiomis nuostatomis piktnaudžiauja ekstremistų grupuotės ir asmenys, pageidaujantys atsisteisti dėl asmeninių dalykų, taip pat dėl šių nuostatų padaugėjo smurtinių išpuolių prieš religines mažumas ir piliečius, kurie išdrįsta pasisakyti ir kritikuoti neteisėtumą,
- H. kadangi daugumą šventvagystės įstatymų laužymu kaltinamų asmenų sudaro musulmonai, tačiau pateikus kaltinimus mažumos religiją išpažįstančiam asmeniui gali būti išprovokuoti neproporcingai dideli smurto protrūkiai prieš visą kaltinamojo bendruomenę,
- I. kadangi Pakistano vyriausybė 2010 m. gruodžio 30 d. viešai išsižadėjo savo deklaruoto įsipareigojimo persvarstyti diskriminacinius įstatymus padarydama politinį pareiškimą, kad ji visiškai neketina panaikinti ar keisti šventvagystės įstatymų,
- J. kadangi po gubernatoriaus Salmaano Taseero nužudymo iškyla teisėjų, nagrinėjančių šventvagystės bylas, saugumo klausimas, kadangi Pakistano žemesnės instancijos teismo teisėjams musulmonų ekstremistai jau darė spaudimą ir netgi aukštesnės instancijos teismo teisėjai gali nenorėti priimti nešališkus sprendimus religinio persekiojimo bylose bijodami teroristų išpuolių ir pasikėsinimo į gyvybę,
- K. kadangi po gubernatoriaus S. Taseero nužudymo nuosaikios nuomonės šalininkai, religinės mažumos ir žmogaus teisių gynėjai jaučiasi vis labiau nesaugūs,
- L. kadangi Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 5 dalyje teigiama, kad demokratijos ir

pagarbos žmogaus teisėms bei pilietinėms laisvėms skatinimas yra pagrindiniai Europos Sąjungos principai ir tikslai, sudarantys bendrą jos santykių su trečiosiomis šalimis pagrindą, kadangi ES pagalba prekybai ir vystymuisi priklauso nuo to, ar gerbiamos žmogaus teisės ir mažumų teisės,

1. griežtai smerkia brutalų Pakistano Pendžabo provincijos gubernatoriaus Salmaano Taseero nužudymą 2011 m. sausio 4 d. Islamabado turguje, giria jo drąsą ir moralinį tvirtumą pasisakant už religinę toleranciją ir humanišką elgesį su silpnesniaisiais nepaisant politinio susiskaldymo aplinkos Pakistane ir išreiškia užuojautą žuvusiojo šeimai ir Pakistano žmonėms;
2. ragina Pakistano valdžios institucijas atlikti išsamų visų nužudymo aspektų tyrimą ir visus šį nusikaltimą padariusius asmenis skubiai perduoti teisingumui griežtai laikantis teisinės valstybės principų;
3. pažymi, kad dauguma žmogaus teisių grupių kritikavo, kad Pakistano vadovai, ar tai būtų politikai ar kariuomenės atstovai, per mažai rėmė drąsą gubernatoriaus S. Taseero poziciją, ir išreiškia nustebimą ir didelį susirūpinimą dėl žmonių, netgi teisinės profesijos atstovų, paramos religinei netolerancijai masto ir aiškiai rodomo pritarimo žmogžudystei demonstracijose bei viešos paramos žudikui; ragina Pakistano vyriausybę neleisti, kad ekstremistai trukdytų nuosaikios nuomonės šalininkams reikšti nuomonę;
4. yra labai susirūpinęs dėl to, kad kai kurie karinės, teisminės ir politinės klasių atstovai nebyliai ar net atvirai remia nuolaidžiavimą politiniams ir religiniams ekstremistams Pakistane;
5. išreiškia susirūpinimą dėl to, kad Islamabade nužudyto gubernatoriaus žudikas buvo paties gubernatoriaus apsaugos skyriaus policininkas; ragina Pakistano vyriausybę iš Pakistano saugumo pajėgų pašalinti islamistus ekstremistus ir užtikrinti, kad saugumo pajėgų darbuotojai laikytųsi konstitucijos ir teisinės valstybės principų;
6. pritaria visoms priemonėms, kurių ėmėsi Pakistano vyriausybė kovodama su plintančiu smurtiniu ekstremizmu;
7. yra susirūpinęs, kad Pakistano šventvagystės įstatymais, kuriuos viešai kritikavo nužudytasis gubernatorius Salmaan Taseer, iki šiol naudojamosi persekiojant kitokio tikėjimo atstovus, įskaitant krikščionis, pvz., Asią Bibi, penkių vaikų motiną, kuri nuteista mirties bausme;
8. ragina Pakistano valdžios institucijas nedelsiant paleisti Asią Bibi ir imtis priemonių bei užtikrinti jos šeimos, kuri turėjo slapstytis, saugumą; ragina prezidentą A. A. Zadari pasinaudoti savo konstituciniais įgaliojimais ir atleisti šią moterį nuo bausmės išnagrinėjus jos vardu pareikštą ieškinį;
9. apgailestauja dėl to, kad dvi didžiausios Pakistano religinės politinės partijos paskelbė, jog Salmaan Taseer dėl savo pažiūrų nusipelnė būti nužudytas, o tai toliau skatina baimę ir atlidumą politiniam ir religiniam terorizmui ir nusikaltimams;
10. susirūpinęs dėl to, kad Pakistane po S. Taseero nužudymo gali būti apribota žodžio laisvė, taip pat internete, kadangi Pakistano organizacijos „Jamaat e-Ahl e-Sunnat“ religiniai mokytojai atvirai teigia, kad rėmėjai yra vienodai atsakingi kaip ir asmenys,

padarę šventvagystę, ir priduria, kad politikai, žiniasklaidos atstovai ir kiti asmenys turi pasimokyti iš šio pavyzdžiu esančio mirties atvejo;

11. palankiai vertina, kad didelė dalis Pakistano žiniasklaidos pasmerkė šią žmogžudystę, ir pažymi, kad Pakistano žiniasklaidos reguliavimo institucija ėmėsi veiksmų prieš kai kurias televizijos stotis dėl to, kaip per jų televiziją buvo pranešta apie šį įvykį;
12. pritaria vyresniųjų Pakistano žurnalistų raginimui iširti, kokį vaidmenį atliko žiniasklaida suteikdama platformą radikaliems dvasininkams ir kitiems ekstremistams, kurie atvirai baugino S. Taseerą ir kitus panašią nuomonę turinčius viešus asmenis;
13. reiškia didžiulį susirūpinimą dėl tendencijos piktnaudžiauti šventvagystės įstatymais, kuriais remiantis Pakistane gali būti įvykdyta mirties bausmė ir kurie dažnai naudojami cenzūrai, kriminalizacijai, persekiojimui, o kai kuriais atvejais – ir politinių, rasinių ir religinių mažumų atstovų žmogžudystėms pateisinti, o tai neigiamai veikia visų tikėjimų žmones Pakistane;
14. dar kartą ragina Pakistano vyriausybę išsamiai peržiūrėti šventvagystės įstatymus ir šiuo metu galiojančią jų taikymo praktiką, įskaitant privalomos mirties bausmės arba įkalinimo iki gyvos galvos, įtvirtintų baudžiamojo kodekso 295 C skirsnyje, taikymą kiekvienam asmeniui, kuris pripažįstamas kaltu už šventvagystę įžeidžiant pranašą Muhamedą, siekiant įgyvendinti pataisas;
15. ypatingai giria pastangas, dedamas mažumų reikalų ministro Shahbazo Bhatti, kurie pateikė įstatymo projektą, pagal kurį siekiama, kad šventvagystės atveju nebūtų skiriama mirties bausmė; tikisi, kad Pakistano vyriausybė dės visas pastangas, kad apsaugotų visų asmenų gyvybes, kuriems dėl jų pasaulietišku ar kitokių pažiūrų pavojų kelia islamistai radikalai, ypač teisininkus, teisėjus ir žmogaus teisių aktyvistus, ginančius teisinės valstybės principus;
16. tikisi, kad Pakistano vyriausybė imsis visų priemonių, reikalingų visų Pakistano teisėjų saugumui užtikrinti, kad jie galėtų atlikti konstitucinę savo pareigą nebijodami bauginimo, smurto ar užpuolimo;
17. palankiai vertina tai, kad Pakistanas pasirašė JT tarptautinį pilietinių ir politinių teisių pakto (TPPTP) ir JT konvencijos prieš kankinimą (KPK) ratifikavimo aktus, ragina Pakistano vyriausybę atsiimti išlygas dėl šių dviejų susitarimų ir užtikrinti įsitikinimų laisvę, įtvirtintą JT pakte, bei garantuoti savo piliečių apsaugą, kad jie galėtų laisvai išpažinti savo tikėjimą;
18. ragina Pakistano vyriausybę užtikrinti žmogaus teises mažumoms, kaip nustatyta konstitucijoje ir Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, ypač jos 18 straipsnyje, kuriame pažymima, kad kiekvienas turi teisę į minties, sąžinės ir religijos laisvę;
19. pritaria visoms iniciatyvoms, kurių tikslas – skatinti dialogą ir abišalę bendruomenių pagarbą; ragina Pakistano politines ir religines institucijas skatinti toleranciją ir imtis iniciatyvų prieš neapykantą bei smurtinį ekstremizmą;
20. ragina Pakistano vyriausybę įgyvendinti siūlytas švietimo sistemos reformas ir reguliuoti bei tikrinti medresas; ragina Pakistano valdžios institucijas atsisakyti bet kokios neapykantos, religinės viršenybės ir religijos šmeižto propagandos vadovėliuose, kuriuos

tvirtinta Švietimo ministerijos nacionalinių mokymo programų skyrius;

21. ragina Europos išorės veikslių tarnybą religinės tolerancijos visuomenėje klausimą įtraukti į dialogą kovos su terorizmu tema, kuriame dalyvauja ir Pakistanas, kadangi šis klausimas itin svarbus nenutrūkstamai kovojant su religiniu ekstremizmu;
22. ragina valstybes nares ir Komisiją toliau teikti finansinę paramą žmogaus teisių organizacijoms ir gynėjams ir numatyti praktines priemones augančiam Pakistano pilietinės visuomenės judėjimui prieš šventvagystės įstatymus ir kitus diskriminacinius teisės aktus remti;
23. ragina Europos išorės veikslių tarnybą primygtinai reikalauti, kad Pakistano vyriausybė laikytųsi demokratijos ir žmogaus teisių nuostatos, įtrauktos į Europos Sąjungos ir Pakistano Islamo Respublikos bendradarbiavimo susitarimą; ragina Komisiją pateikti bendradarbiavimo susitarimo ir demokratijos ir žmogaus teisių nuostatos vykdymo ataskaitą;
24. ragina Europos išorės veikslių tarnybą remti Pakistano vyriausybę, kuriančią Žmogaus teisių ministeriją ir steigiančią prasmingą, nepriklausomą ir autoritetinę Nacionalinę žmogaus teisių komisiją;
25. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai-Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Pakistano vyriausybei ir parlamentui.